

U s n e s e n í

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Gabriely Bašné a JUDr. Dany Černé v právní věci žalobců: **a) Obec Lubenec**, se sídlem Podbořanská 51, 439 83 Lubenec, **b) Obec Tis u Blatna**, se sídlem Tis u Blatna 1, 331 65 Žihle, **c) SEVEROČESKÝ OCELOT**, IČO 26652293, se sídlem Malměřice 7, 438 01 Podbořany, všichni zast. Mgr. Pavlem Douchou, advokátem se sídlem Údolní 33, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10, za účasti: 1) Správa úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážďená 6, 110 00 Praha 1, 2) SOS Lubenec, IČO 22612351, se sídlem Pod Tratí 131, 439 83 Lubenec, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 9. 4. 2015, čj. 906/M/15, 22426/ENV/15, o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě,

t a k t o :

Žalobě se nepřiznává odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se podanou žalobou domáhají zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto usnesení, jímž ministr životního prostředí zamítl rozklad žalobců a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 10. 2014, čj. 773/520/13, 67691/ENV/13, kterým bylo na základě žádosti Správy úložišť radioaktivních odpadů stanoveno průzkumné území Čertovka pro zvláštní zásahy do zemské kůry pro realizaci vhodných geologických prací s cílem zajištění vhodných geologických, strukturních, geomechanických, geochemických a hydrogeologických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – etapa vyhledávání. Žalobci současně žádají soud o přiznání odkladného účinku žalobě.

Návrh na přiznání odkladného účinku žalobci odůvodňují tím, že na jednotlivé etapy (od povolení průzkumného území do případného povolení provozu hlubinného úložiště) nelze pohlížet odděleně jako na samostatná řízení, nýbrž je nutno vnímat jako jeden celek. Zahájením geologických prací může dojít k negativnímu vlivu na život v lokalitě Čertovka a na místní životní prostředí a krajinu – může být ohrožen přírodní park, ptačí oblast nebo mokřady, což povede ke ztrátě či snížení pohody bydlení obyvatel oblasti a reputace lokality jako místa pro bydlení, podnikání, rekreaci. Přiznání odkladného účinku nemůže způsobit žádnou újmu jiné osobě a není v rozporu s jakýmkoli důležitým veřejným zájmem.

Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě uvádí, že v napadeném rozhodnutí bylo stanoveno, že na průzkumném území nebudou prováděny technické práce, tj. práce spojené se zásahem do pozemku, a samotný průzkum bude prováděn neinvazivními metodami, které nemohou žalobcům způsobit žádnou újmu. Podmínky pro přiznání odkladného účinku tak nejsou dány.

Osoba zúčastněná na řízení – Správa úložišť radioaktivních odpadů s přiznáním odkladného účinku žalobě nesouhlasí. Ve svém vyjádření uvádí, že napadené rozhodnutí nedovoluje na ploše průzkumného území provádět žádné technické práce; provádění prací tohoto typu nemůže způsobit žádné materiální škody ani výrazně poškodit životní prostředí. V rámci průzkumných prací nemůže tak být učiněn žádný nevratný krok směřující k umístění hlubinného úložiště ani žádný jiný krok, který by znamenal závažnou újmu pro jakéhokoli ze žalobců. Požadavek žalobců, aby se na všechna řízení směřující k umístění a výstavbu hlubinného úložiště hledělo jako na jeden celek odporuje zásadě zákonnosti.

Osoba zúčastněná na řízení - SOS Lubenec se připojila k návrhu žalobců na přiznání odkladného účinku žalobě. Uvedla, že v rámci správního řízení byl vznesen požadavek na provedení biologického hodnocení zájmové lokality Čertovka, které však nebylo provedeno, čímž správní orgány porušily svou zákonnou povinnost zkoumat a hodnotit dopad geologického průzkumu na přírodu a krajinu. Plánované geologické práce mohou mít za následek nevratné poškození životního prostředí.

O podaném návrhu uvážil Městský soud v Praze takto:

Podle ustanovení § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.) „*Soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*“

Zákon v citovaném ustanovení stanoví celkem tři předpoklady:

1. Výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu.
2. Tato újma je pro žalobce nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám.
3. Přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je podle své povahy dočasným rozhodnutím, neboť platí do doby pravomocného skončení řízení ve věci samé, a nelze proto proti němu podat kasační stížnost [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.]. Při rozhodování o žádosti o přiznání odkladného účinku žalobě soudu nenáleží posuzovat důvodnost podané žaloby, tedy to, zda žalobou napadené rozhodnutí je či není vydáno v souladu se zákonem. Při rozhodování o přiznání odkladného účinku žalobě soud zkoumá toliko existenci důvodů stanovených v citovaném ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s.

Tvrdit a prokázat první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku žalobě, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, je povinen žalobce, protože je to on, kdo se přiznáním odkladného účinku domáhá svým návrhem (§ 73 odst. 2 s. ř. s.), nestačí tak v návrhu toliko poukázat na možnost vzniku újmy. Vznik tvrzené újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozhodnutí či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu. Zákon hovoří o újmě „*nepoměrně větší*“, nikoli o pouhé „*újmě větší*“; to má svou logiku, protože v řízeních s jediným účastníkem, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly sebedímnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká.

Vyvrátit žalobcem prokazovanou existenci tohoto předpokladu může žalovaný, neboť ten je účastníkem řízení, napadené rozhodnutí vydal a k návrhu na přiznání odkladného účinku se má vyjádřit (§ 73 odst. 2 s. ř. s.). Protože žalovaný jako orgán veřejné správy vykonává státní správu, je ve správním řízení povinen zajišťovat ochranu veřejného zájmu a přihlížet i k ochraně práv třetích osob, a proto může zpochybnit návrh na přiznání odkladného účinku i z důvodu nesplnění zbývajících dvou zákonných předpokladů, tj. že újma hrozící žalobci není nepoměrně větší než újma, jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem.

Odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je svým charakterem institutem mimořádným. Přiznání odkladného účinku by mělo být spíše výjimečné, zejména s ohledem na prolomení právních účinků pravomocného rozhodnutí správního orgánu, pro něž platí předpoklad zákonnosti a správnosti, dokud nedojde k jeho zrušení. Vždy je však zapotřebí každý případ posuzovat individuálně.

V daném případě nejsou splněny zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku žalobě. Žalobci namítali, že napadeným rozhodnutím bude negativně ovlivněn život v lokalitě Čertovka, místní životní prostředí i krajina a že dojde ke ztrátě či snížení pohody bydlení. Ze strašy žalobců jedná o obecná a zcela nekonkrétní tvrzení, která nepodložili žádnými důkazy. Dále nelze opomenout, že ve výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně byly jednoznačně stanoveny závazné podmínky pro provádění geologických prací. Jedná se o podmínku, že na ploše průzkumného území nebudou prováděny žádné technické práce, tj. práce spojené se zásahem do pozemku; prováděno tak může být toliko studium, zhodnocení a reinterpretace existujících podkladů, aplikace metod dálkového průzkumu včetně využití družicových dat, geologické mapování do měřítko 1:5000, hydrogeologické a hydrologické mapování do měřítko 1:10000, povrchové geofyzikální měření, analýza vzorků odebraných v průběhu geologického mapování, kdy odběr vzorků bude prováděn ručně, maximálně za použití ručního náradí a závěrečné hodnocení výsledků prací a vytvoření přípovrchového modelu lokality. Z výčtu povolených prací je zřejmé, že jejich prováděním nebude ohroženo životní prostředí, a žalobcům tak nevznikne žádná újma.

Argumenty žalobců, že je třeba na všechny etapy procesu od povolení průzkumného území do případného povolení provozu hlubinného úložiště pohlížet jako na jeden celek, nemají oporu v právních předpisech. Proces, na jehož konci může být zahájení provozu hlubinného úložiště, je tvořen řadou dílčích správních řízení, v nichž se dotčené správní orgány vyjadřují k navrženým lokalitám a záměrům a odborně je posuzují. Po vyhodnocení etapy vyhledávání v jednotlivých lokalitách budou nevyhovující lokality vyřazeny a v ostatních může být následně zahájena další etapa geologických prací. Až v průběhu těchto etap by na území mohly být případně povoleny technické práce spojené se zásahy do pozemku; proti takovým rozhodnutím se však bude moci žalobce znovu bránit řádnými opravnými prostředky. Navíc vznikl-li by konkrétní záměr hlubinného úložiště, byl by předmětem posuzování vlivů na životní prostředí. Přiznání odkladného účinku by tudíž bezdůvodně zpozdilo provádění průzkumných prací, které k ohrožení zájmů tvrzených žalobci nepovedou.